

Com ha d'ésser l'Estatut de Catalunya?

II

En el fons dels impropis amb què alguns ens obsequien aquests dies, sembla palpitar-hi un agre ressentiment. Però sàpiguen els senyors de la vorera d'enfront que la cordialitat dels republicans espanyols ha estat forjada amb tants sacrificis i dolors que no podrà comoure's per certes agitacions més o menys tèrboles, que tant semblen impressionar a certs sectors que no es distingeixen, precisament, pel seu amor al nou règim.

Però no ofèn qui vol. Els catalans aspirem, simplement, a què la República creï l'Espanya de tots els espanyols. Per a ella i sols per a ella, ofereixen, en el que valgui, la total fraternitat de la seva col·laboració. Catalunya ha estat sempre terra de lleialtat i de correspondència, de fermes amistats i els catalans ens creiem amb el dret d'espanyols, a protestar del retret que indirectament ens fan alguns, mal aconsellats, per no haver-nos sabut separar dels àustries quan va fer-ho Portugal. Un xic infants, un xic lírics, som homes de fet, és a dir, homes d'entusiasme i creiem — i volem creure — en les possibilitats de la comunitat de destí dels pobles ibèrics, comprenent, naturalment, junt amb els espanyols de la Mediterrània als espanyols de l'Atlàntica. Si la comunitat de l'Estat en mig de tots els pobles espanyols ha de quedar intacta i "com sempre", mal negoci farà Espanya. Malogrem, evidentment, el nostre destí si no sabem donar a la República una estructura democràtica susceptible de consolidar la unió espiritual de castellans i catalans, "inexistent fins al 14 d'abril". Una estructura democràtica vol dir, per a distingir-la per la darrera diferència de l'Estat imperialista, una estructura en virtut de la qual, per exemple, un dia, proper o llunyà quant espontània i llibèrrimament Portugal ho desitgi i Espanya ho vulgui, puguin els nostres germans lusitans insertar-se en la nostra nova nació, sense minva per cap de les seves llibertats i acreixement del comú pres-tigi. Podríem així després anar junts als Estats Units d'Europa i somniar després el mateix bell somni dels socialistes: la Federació Internacional.

Però, val la pena de seguir escri-

vint-ho? "Quid prodest?" Està més clar que l'aigua: Sols existeien dues maneres franques d'acoblar Catalunya (em refereixo a l'esperit de Catalunya: amb els fabricants de per allà és molt fàcil entendre's; està a l'abast de qualsevol líder conservador o progressista) en la vida espanyola: amb l'adhesió espontània i cordial o amb la submissió imposada i forçosa. El nostre pur espanyolisme o l'exèrcit d'ocupació. Crec poc prudent i poc pràctic sortir en aquests moments amb solucions intermitges. No tindran, no podran tenir, cap altre resultat que deixar desemparats als liberals, ofegar l'esperit hispànic, avui abassegador, i reforçar la reacció decrepita i el comunisme llibertari. La República, a més, perdrà el seu ajut més ferm.

Catalunya ha expressat ja el seu fervent desig. Per a la seva glòria, i per a la garantia d'Espanya, els crits tèrbols i les faramalles dels primaris d'allí (idèntics als d'aquí), no han trobat l'ajut d'un sol prestigi intel·lectual. Catalunya espera la resposta amb greu serenitat. La República té la paraula.

RAFAEL CAMPALANS

Entorn de l'Estatut

Manifestacions del senyor Bello

Un redactor de l'Agència Atlante ha conversat amb el senyor Bello, president de la Comissió d'Estatuts, el qual ha manifestat que espera que a darrers d'agost estigui aprovat l'Estatut de Catalunya.

Ahir havia de votar-se l'article relatiu a l'ensenyament, respecte al qual quedava per discutir una esmena del senyor Unamuno.

Quant a l'ordre públic, sembla que hi ha fórmula d'avinença de tots els sectors, i respecte el Títol de Justícia, que s'està ultimant, espera que no hi hagin grans divergències.

En el d'Hisenda podia haver-les, però sembla que s'adoptarà la fórmula d'ésser revisable anualment en discutir-se els pressupostos, amb la qual cosa ha de desaparèixer tot recel.

Acabats l'Estatut i la Reforma Agrària, les Corts tindran vacan-

Unes majories mal enteses... i encara dubtoses

Llegim en un periòdic madrileny, en aquell periòdic que s'ha distingit sempre per l'oposició sistemàtica que ha fet a les nostres aspiracions, que aquell que vagi en contra dels acords del míting antiestatutista de la plaça de braus, contradirà els vertaders i autèntics sentiments del poble espanyol que en totes bandes i amb una enorme majoria, que és gairebé unanimitat, es mostra absolutament contrari a l'autonomia política de Catalunya.

Sabem que els vint-i-tres milions d'habitants d'Espanya no poden ésser mai superats pels tres milions d'habitants de Catalunya. Però tampoc no se'ns podrà negar que quan aquesta Catalunya s'ha manifestat en diverses ocasions partidària absoluta de la seva autonomia, és que desitja i vol aconseguir el seu propi governament.

Per altra banda hem de reconèixer que en demanar Catalunya l'autonomia, no ho fa per egoisme ni per antiespanyolisme, sinó que la demana per considerar aquesta forma de descentralització com la més pràctica per a l'engrandiment d'Espanya. Si Catalunya demanés l'autonomia per a ella sola i s'oposés a que la podessin obtenir les altres terres peninsulars, aleshores sí que podrien objectar-nos aquelles raons que ara són, a totes llums, injustes.

Dir que Catalunya no pot obtenir l'autonomia perquè la majoria de castellans no ho volen — cosa encara molt discutible — és tant com dir que la força s'imposa a la raó, i han de convenir que la raó de la força no és pas, ni de molt, el millor camí per a arribar a una intel·ligència.

En el fons de la qüestió hi hem de cercar sempre un problema d'economia. Així com nosaltres, els catalans, estem certs que amb l'autonomia podrem desplegar d'una manera intensa totes les nostres activitats socials, el periòdic al qual ens referim ens dona la raó per la qual, bastant curtes, puix que hi ha molta feina. Ja hi ha preparades les lleis d'ordre públic, l'electoral, Tribunal de Garanties i congregacions religioses i altres.

qual s'oposa a la concessió d'aquella autonomia. Diu l'articulista, i ho copiem en sa mateixa llengua: "Y en cuanto a Madrid mismo, ¿se atreverán a sostener que la región autónoma política no causaría a la capital de España daño moral, político y material?"

I ara preguntem nosaltres: Es que Catalunya província (?) dona a Espanya més rendiment que el que li pot donar — i li donarà — la Catalunya autònoma? Es que l'en vigoriment de les parts ha de perjudicar el tot?

Proves per a esterilitzar les aigües de l'argent

Molts bioquímics es preocupen de recercar en quina quantitat l'argent pot ésser utilitzat com a agent o factor capaç de causar la mort als microbis.

Mr. Kling, director del Laboratori municipal de París, qui ha fet treballs molt interessants sobre la toxicitat de l'atmosfera de les grans aglomeracions urbanes, acaba de comunicar a l'Acadèmia de Ciències de la capital de França, els resultats de les seves temptatives d'esterilització de l'aigua pels metalls.

Ha provat que una làmina d'argent submergida dins el líquid, contenint tífics i colibacils (molt virulents actualment, car hom assenyalava casos de colibacil en diverses regions franceses), mata els indesitjables. M. Kling ha estudiat els fenòmens i conclou que el poder microbicida de l'argent és degut a una dissolució molt petita d'aquest metall dins l'aigua. La quantitat necessària és extramadamment petita: alguns mil·ligrams per litre són suficients.

Ha mort l'ex-canceller Mons. Seipel

Viena, 2.—Ha mort aquest matí l'ex-canceller d'Austria, monsenyor Seipel.

Aquest polític austriac ha estat considerat com un dels més grans estadistes d'Europa i hi ha qui l'ha comparat amb Richelieu i Cisneros.

ESPECÍFICS DE TOTS ELS PAÏSOS

Farmàcia Serra del Dr. Ornosà

Raval Sta. Anna, 80 - Telèfon 8 - R E U S

Josep Andreu Abelló

ADVOCAT

dels Collegis de Reus i de Taragona.

Estudi: Sant Joan, 7, entresol.

Telèfon 63 B.

R E U S

Banc Urquijo Català

AGENCIA DE REUS

Negociem els cupons de

venciment corrent

el líquid dels quals ens sigui conegut.

OPERACIONS DE BORSA

DESCOMPTE DE CUPONS

DIPOSIT DE VALORS

Banc Urquijo Català

Ex cobrador d'un Banc

S'ofereix per al cobrament de rebuts i factures o per a mosso.

Informes en aquesta impremta.

RELOTGES, GRAMOFONS - DISCS

"La Voz de su Amo"

De venda: R. PERPIÑÀ

Major, 28 R E U S

J. Sentís i Nogués

ADVOCAT

Despatx: Carrer Llovera, 19 entresol. Telèfon 46 B.

SERVEI D'AUTOBUSOS

Horaris per a la temporada d'estiu

Pedra Estela: Sortida Bar París a les 8'45, 12'45, 14'55, 19'30

Misericòrdia: Mas Amigó: S. B. París a les 18'15, 13'15, 14'30, 18'—, 20'— els diumenges viatge especial a les 10

Roquis: Sortida de la font de Jesús a les 8'30, 13'—, 15'—, 20'20 els diumenges viatge especial a les 10

Servei Ciutat: Sortides Plaça Prim Cada 10 minuts

Cementiri: Sortides Plaça Catalunya a les 11'—, 16'—, 18'— diumenges especial a les 9, 10, 12, 17

Serveis especials:

a les 12'05, sortida de les Sederes
a les 12'20, sortida Plaça Catalunya a Urbanització Quintana (xalets)
a les 13'35, sortida Plaça Catalunya a Urbanització Quintana (xalets)
a les 13'45, sortida de la Plaça Catalunya a Sederà Puig i Carcereny

Les sortides seran estrictament a l'hora anunciada.

Banc de Reus de Descomptes i Préstecs

FUNDAT EN 1862

Comptes corrents a la vista i a termini

Caixa d'Estalvis amb interessos al $3\frac{1}{2}$ per 100 l'any

Tota classe d'operacions de Banca i Borsa

Paguem el cupó venciment 15 agost del Deute amortitzable 5 per 100 i tots els de venciment corrent

ANTIGA CASA PADRENY-Confiteria

CARRER SOL I ORTEGA, 15 - TELEFON NUM. 102 - R E U S

PANELLETS i MASSAPANS DE GEMA

Premiats amb Diploma d'Honor, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Liège (Bèlgica) 1926

Diploma de Gran Premi, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Roma 1926-27

Noticiari

Rectificació del Cens Electoral

Ha estat ampliat en 15 dies el període de rectificació del Cens Electoral. Les llistes provisionals del de Reus, com se sap, estan exposades a la façana de les Cases Consistorials, plaça de l'Hèrcules. Els que han tingut ocasió de consultar-les hi han notat bastantes omissions, i per tant, cal que tothom les consulti personalment. Qualsevol anomalia que hom noti ara pot corregir-se. A les oficines provisionals de Foment Nacionalista Republicà, carrer Galió, 26, es faciliten els impresos pertinents.

*** Per tal de facilitar les consultes a les llistes provisionals del Cens Electoral, a la pàgina s'esena publicuem la llista de carrers i places de Reus, per ordre alfabètic i amb el Districte, Secció i número de llista al qual pertanyen.

*** Procedents de Finisterre, on anaren per a reconèixer el lloc on s'enfonsà el creuer "Blas de Lezo" han retornat a Vigo els submarins "B 1" i "B 2".

Sembla que dels treballs practcats en aquells llocs es treu la impressió que el creuer s'enfonsà a causa de la topada amb una pedra que no figura a les cartes de navegació i que presenta condicions excepcionals que la fan passar inadvertida a un sondeig que no sigui molt minuciós realitzat per marins pràctics. També han estat descobertes pels submarins altres pedres que no figuren a les cartes marítimes.

UNA BEGUDA DELICIOSA LA TROBAREU BEVENT PLIM GILI

*** Després de diversos anys d'absència ha desembarcat a Barcelona la popularíssima Raquel Meller.

*** Diuen de La Carolina que a la mina d'El Centenillo fou mossegat per un gos rabiós el nen de nou anys Joan Cobos Serrano. Sotmès a un tractament antirràbic, en complir-se la quarentena el dissortat nen fou víctima d'un atac d'hidrofòbia, morint a conseqüència d'aquest.

El governador civil, en vista que són diverses les persones lesionades per mossegades de gossos, ha penyorat a alguns alcaldes del partit judicial, per la seva imprevisió.

*** El ministre de Justícia senyor Albornoz, quan retornava d'Astúries, acompanyat de la seva esposa, en passar una passera a la carretera de Cistierna a Mancilla, al poble de Quintana de la Rueda, a conseqüència d'una sotragada sofrerta pel cotxe sentí forts dolors als ronyons.

Arribà a Leon, on fou visitat i reconegut per un metge, disposant que el senyor Albornoz guardés un repòs absolut durant quaranta vuit hores.

L'illustre polític fou visitat pel governador, autoritats i nombrosos correligionaris.

*** Ha tornat de Madrid el president del Sindicat d'Eportadors de Vins, després d'haver assistit a diferents reunions que varen tenir lloc al Ministeri d'Agricultura, Indústria i Comerç per tal de redactar un Estatut del Vi.

Sucre de Maduixes

PURGANT IDEAL

*** Tal com vàrem anunciar, avui dimecres, a les deu de la nit, tindrà lloc al Foment Nacionalista Republicà, una audició pública de sardanes organitzada per l'Aggrupació Catalunya i a càrrec de la Cobla Catalunya, la qual desgranarà el programa següent:

"Aires de la Selva", E. Carbó.

"Pàtria", J. Manén.

"La plaça de les Garrofes", J. Jofré.

"Rosada", J. Solà.

"El mestre i la mainada", J. Font.

Les sardanes senyalades amb *, són primeres audicions, i de les quals cal remarcar "La plaça de les Garrofes", original del nostre bon amic el professor senyor Josep Jofré.

*** Han estat nomenats vice-president i vocal del Consell de la Federació Nacional d'Exportadors de Vins, respectivament els senyors Enric Aguadé i Domènec Freixa, ambdós acreditats criadors exportadors de vins d'aquesta ciutat.

Rebin la nostra enhorabona.

Tintoreria Fontgibell

asabenta a la seva clientela i al públic en general l'haver-se traslladat al carrer Jesús, 19 (Tintoreria La Ràpida).

*** El jutjat de la Concepció de Barcelona ha nomenat dos enginyers agrònoms per a que examinin la terra de la fossa on estigué enterrada Emma Lauger, víctima del crim comès per Balsano a Badalona. Aquest és un dels pocs detalls que manquen per a donar per acabat el sumari.

*** Continua veient-se molt concorregut el teatre Fortuny, amb motiu de verificar-se en aquell teatre el gran ball de resistència i campionat de Reus.

A totes hores, tant de dia com de nit, surten i entren persones que desitgen presenciar el notable esforç que vénen fent els ballarins i balladores, que porten ja unes 75 hores ballant continuament, sense parar més que 15 minuts cada hora.

Dels balladors que s'havien presentat, de Reus, en resten encara tres, que cada moment són aplaudits pels seus amics i pel públic tot del teatre.

*** Han estat alliberats Josep Perena i Magi Llopart, rabassaires, detinguts a Subirats, i que foren traslladats a Barcelona.

També han estat alliberats tots els presos que hi havia a Vilafranca detinguts a conseqüència de l'agitació "rabassaira".

*** A Berlin els hitlerians han assassinat un tinent d'alcalde comunista.

Hom creu que el fet respon a un pla terrorista dels "nazis".

*** El comerciant de cobertes d'automòbils senyor Josep Busquets, de Barcelona, ha presentat una denúncia per estafa de 16.000 pessetes contra Marian Soler, el qual ha marxat d'aquella capital en veure's descobert com a autor de diverses estafes.

TARONJADA GILI UNA VERTADERA LLAMINADURA. PROVEU-LA

*** Del Ferrol diuen que a dos quarts de dotze de la nit del dia 1 feu explosió un petard a la sagristia de l'església de Sant Julià. Causà alguns desperfectes. Es creu que fou tirat per una finestra.

*** El coeficient de mortalitat i natalitat durant l'última setmana és el següent:

Nascuts vius, 3 (0'10 per 1.000).

Defuncions, 8 (0'36 per 1.000).

Defuncions de menys d'un any d'edat, 2.

*** La producció de l'or al Canadà augmenta constantment. Aquest país ha avançat ja als Estats Units i resta en segon lloc (lluny darrera el Transvaal) entre els països productors del metall groc.

El valor de la producció canadenca ha passat de 43.453.600 en 1930, a 55.395.000 en 1931.

Aquest any, la producció ha registrat nous i importants progressos. El primer trimestre de 1932 la producció ha estat de 715.392 unces, mentre que el primer trimestre de 1931 fou de 605.502 unces.

Es sobretot a l'Ontario on el progrés ha estat més gran. Vénen després la província de Québec i el Manitoba.

Aquest ràpid creixement de la producció aurífera ve a trastornar un xic les conclusions dels economistes que, ja fa molt de temps, agiten l'espectre d'una escassetat d'or per a les necessitats monetàries.

Taller de Reparacions d'Aparells de Ràdio

per personal de Telègrafs

Rep. Colonial - Columbia.

Carrer Rosich, 5 — REUS

*** Segons llegim a la premsa la diada comunista no solament ha estat un fracàs a Espanya sinó arreu del món.

*** A Torrecillas de la Tiesa (Càceres), uns desconeguts amuntegaren llenya a la porta on habita el rector i hi calaren foc.

Enric Darnell Martí

ADVOCAT

consulta de 10 a 1 i de 4 a 6.

Carrer Sant Joan, 32 (bis), 1er. 1.^a

Telèfon 339

*** La sots-comissió especial nomenada per a organitzar el Tribunal de Garanties Constitucionals ha fet públic el text de l'avantprojecte d'aquesta llei orgànica.

Aquest projecte de llei consta de cent divuit articles, els quals estan distribuïts en nou títols.

*** Un cop feta la tria dels individus detinguts en un local del carrer Tantarantana, per reunió clandestina, han estat posats en llibertat 122, quadant detinguts vint-i-quatre sindicalistes, per tenir antecedents en els registres de Prefectura.

*** Mentre es trobaven dins una barca del Retir, de Madrid, dos joves de disset anys, en un moment en què intentaren canviar de lloc, bolcà l'embarcació caient els dos a l'aigua.

Els ocupans d'altres barques aconseguiren treure'n un, el qual, en veure's a terra marxà espordit.

Durant cinc hores el servei de vigilància de l'estany estigué treballant per tal de treure l'altre jove, resultant infructuoses les seves temptatives, arribant-se a sospitar que s'hagués salvat nedant i hagués anat a casa seva; però com que a mitja nit els seus familiars encara no l'havien vist, això vingué a comprovar que el seu cadàver es trobava al fons de l'estany.

Sembla que a poder-lo treure s'acordà desaiugar-lo.

Antoni Creus Palau

PROCURADOR DELS TRIBUNALS

Ha traslladat el despatx al Raval Santa Anna, 80, entr. 1.^a

*** A Barcelona circula amb insistència el rumor d'haver estat rellevat del seu càrrec el cap dels mossos d'esquadra, senyor Pérez Ferràs.

Hom diu que per a substituir-lo serà nomenat el comandant de carabinieri senyor Enric Bosch.

*** Diuen de Las Palmas, que de matinada es feren escàpols del castell de San Francisco, els reclusos Just Herrera, Lluís Trujillo, Antoni Cabrera, Lluís Ortiz i Agustí Garcia Ramos, tirant-se des del parapet al camp, sense intimidar-se als crits dels sentinelles.

Aquests van fer foc contra els que fugien ferint a tres d'ells.

Resultà illès Lluís Ortiz. Es capturà als altres tres, conduint-los a l'Hospital.

Garcia Ramos aconseguí fugir i es té la confiança que serà agafat en breu.

Es tracta de subjectes perillosos.

Brauli Esteras

SASTRE

Participa a la seva distinguida clientela i al públic en general, l'haver traslladat el seu establiment de sastreria del Raval baix Jesús, 2, al Raval Robuster, 35, 1.ª, on continuarà prestant els seus serveis.

*** A París s'ha suïcidat la comtessa Richar Aste, néta del mariscal anglès lord Roberts.

*** Són esperats a Las Palmas, procedents de Villa Cisneros, 31 deportats alliberats pel Govern.

Si arriben el dia 3 se'ls embarcarà amb destí a la Península.

*** Comuniquen de Huelva que dos individus es presentaren a la casa de banca que Domingo Iglesias té al poble de Nerva i armats de pistoles, exigiren que se'ls entregués el diner de la caixa. El banquer es resistí als atracadors, els quals dispararen contra ell, ferint-lo, i fugint després, perseguits per la guàrdia civil Al cap de dues hores foren detinguts els atracadors.

GASOSES GILI

(precinte blau)

LES QUE GAUDEIXEN DEL MES MERESCUT PRESTIGI

*** Diuen de Gijon que el tren que surt a les vuit del matí cap a Madrid per la línia de Langreo-Gijon-Laviana, prengué via on hi havia un tren de mercaderies que feia maniobres. De la topada resultaren les dues màquines i alguns vagons amb importants desperfectes.

Els maquinistes dels dos trens i tres empleats ferroviaris més han resultat ferits.

TEATRE FORTUNY

Gran Ball de Resistència i Campionat local

Avui ja fa 86 hores que ballen.

De Reus encara queden en peu tres ballarins dels inscrits.

2.795 persones han desfilat pel

TEATRE FORTUNY

*** A València an d'ahir es declarà un incendi en una vaqueria del carrer Frederic Tomàs, causant grans desperfectes a l'edifici i moirint cremades quatre vaques, un cavall i nombroses aus de corral.

Les pèrdues ascendeixen a unes 10.000 pessetes.

*** El número musical "La java del jabón", de la revista "Las Mandarinas", el publica aquesta setmana la popular revista de música "El Tango de Moda".

Ex-viatjant de fàbrica de teixits de seda, concixedor de la ruta Aragó, Nord, Astúries i Galícia, d'ençà de 9 anys, ofereix els seus serveis. Immillorables referències.

Informes en aquesta impremta.

*** De Mora d'Ebre comuniquen que la guàrdia civil ha detingut a Josep Guinovart, de 39 anys, que estava reclamant per l'autoritat judicial de Castelló en virtut de causa que se li segueix per delictes de robo.

*** El govern de Xile es proposa resoldre el problema de l'atur forçós de moment, donant treball a 100.000 obrers destinats a garbellar l'arena dels rius aurífers que baixen dels Andes.

Els treballadors rebén quatre penics diaris en concepte de jornal i se'ls dona el menjar i sessions de cinema.

S'assegura que el president Dàvila, en adoptar aquest pla, es proposa en primer terme, apartar els sense feina de les grans ciutats, i en segon lloc, augmentar les reserves or de la Tresoreria.

Un comunicat del Govern anuncia que treballen en els alluvions dels rius més de quaranta mil homes.

A més, han sortit alguns milers més d'obriers a explotar els alluvions d'altres rius.

Enric Olesti Reig

METGE

Malalties de l'aparell digestiu (compreses les ano-rectals)

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5

Edifici Caixa de Pensions, 1.^{or}, 1.ª - Telèfon 177

*** El governador de San Sebastian ha penyorat a dos veïns per haver exposat als balcons de les seves cases penjarelles catòliques amb els colors de l'antiga bandera nacional.

*** El Butlletí oficial publicarà avui una circular sobre Pesca i una altra sobre la pròrroga per a l'exposició de les llistes electorals.

Pau Borràs i Aragonès

ADVOCAT

Aribau, 89, pral., 1.ª (cantonada Mallorca) Telèfon 74479

BARCELONA

*** Per ordre del ministeri d'Hisenda s'ha disposat que el recàrrec que s'ha de cobrar per les Duanes, en les liquidacions dels drets d'aranzel, corresponents a les mercaderies importades per aquestes durant la primera desena de l'actual mes d'agost i qual pagament s'ha d'efectuar en moneda de plata espanyola o bitllets del Banc d'Espanya, en lloc de fer-ho en moneda d'or, serà de 140 enters amb 48 cèntims per 100.

TOTS ELS LLIBRES EN TOTS ELS IDIOMES
Llibreria Nacional i Estrangera

Raval Santa Anna, 23 - Telèfon 419 A.

Oferim un servei de vendes a terminis

*** A Barcelona ha estat detingut un individu que fa quatre anys, en companyia d'altres, cometé un assassinat a Amberes.

*** El prop-passat diumenge se celebraren eleccions municipals a Poble de Mafumet per a cobrir diverses vacants de regidors. Resultaren elegits els senyors Francesc Fortuny i Conrad Sedó, per les esquerres i el senyor Josep Giralt per la dreta.

REGISTRE CIVIL

del dia 2 d'Agost de 1932

NAIXEMENTS

Carme Boquera Calbó.

DEFUNCIONS

Cap.

MATRIMONIS

Cap.

Ràdio Reus

Programa per avui, dimecres

A les 12: Emissió benèfica.

A les 21: Obertura. Canvis. Música variada.

A les 21'45: Notícies de premsa. Notes de la "Gaceta de Madrid" i Butlletí Oficial.

A les 22: Escollida selecció de regionals.

A les 23: Música de ball.

A les 23'30: Final de l'emissió.

ANUNCIEU SEMPRE A "FOMENT"

Servei d'òmnibus entre Reus i Salou

Dies feiners

Sortides de Reus	Sortides de Salou
a les 7'45	a les 8'35
" " 10'10	" " 12'10
" " 13'05	" " 14'45
" " 15'30	" " 16'—
" " 16'40	" " 18'15
" " 19'05	" " 19'45

Extraordinaris dies festius des del 10 de Juliol al 8 de Setbre.

Sortides de Reus	Sortides de Salou
a les 8'50	a les 11'45
" " 12'30	" " 14'—
" " 15'—	" " 15'30
" " 16'05	" " 17'15
" " 18'—	" " 19'—

LA BORSA

Cotització de la Borsa de Barcelona a les 4 de la tarda d'ahir

Dades facilitades pel Banc de Reus

MONEDA ESTRANGERA

LONDRES	43 65
PARIS	48 65
NOVA YORK	124 50
ROMA	63 35
BERLIN	2 95 96
BERNA	241 80
BRUXEL·LES	172 35
BUENOS AIRES	3 23

Els angelets de "Les Circumstàncies"

El vell diari possibilista, avui òrgan d'Acció Catalana, en el seu número d'ahir ens aconsella que no perdem el fre. I nosaltres—el què són les coses!—barruntem que qui ha perdut el fre és, precisament, el nostre volgutíssim col·lega. I ens ho fa pensar, en veure que ha abandonat aquell finíssim lèxic de damisella o de narcís que tant ens delectava.

Perquè, en efecte, qui llegeixi "No perdeu el fre" podrà comprovar que el qui ho ha escrit no pot amagar el seu nerviosisme, puix que tot l'article — o pasquinada (pasquinada sense gota d'ironia)—traspua una tensió horrorosa de nervis. Assossegui's, confrare. Pren guí tlla...

Es inútil, en una ciutat com la nostra, voler justificar-se penjant a un altre intencions pròpies. I encara és més inútil, on tots ens coneixem, intentar construir una cuirassa amb material tan poc resistent com és la insídia. No us ha de servir per a res!

I diu que no creia possible una regressió a temps pretèrits! Angelets!...

Però, què s'haurà proposat "Les Circumstàncies" en voler presentar-nos—a nosaltres també?—com irascibles i pendenciers? La repugnància instintiva a les "baralles de marmanyeres"—són paraules del confrare—està ben demostrada en els seus escrits. No ens ha d'espantar, però, la seva baixa maniobra. No volem fer l'agravi al nostre poble de creure'l tan infantil que s'empassi, sense protesta, la suposada candidesa dels que redacten i inspiren "Les Circumstàncies".

Després de tot, a la nostra Redacció mai no hi ha tingut cabuda cap Rute... Sabem que als d'enfront res no ens diu una sessió com la darrerament celebrada per l'Ajuntament. Sabem també, però, que per a l'opinió pública és quelcom que alligona. I és que l'opinió pública no té encara, per sort, esmussat el sentit del bé i del mal.

Per a "Les Circumstàncies" no tenen, tampoc, cap valor els certificats estesos per cases honorables, collectivitats serioses i individus solvents. Encara que aquests certificats estiguin estesos tenint a la vista el de l'Alcaldia. Ni tan sols guarda el confrare aquell respecte que es mereixen els que certifiquen contra l'opinió del senyor batlle. Si coneguessin—diu el confrare—els informes que coneix l'alcalde, els signants no els signarien altra volta. És estrany, doncs, que hagi

estat ratificat, el que estengué el Reus Deportiu, en la reunió celebrada el passat divendres pel ple de la Junta directiva i amb assistència dels delegats seccionals d'aquella important entitat, de la qual és president el propi senyor alcalde.

No val, volgut col·lega, preparar una defensa impossible amuntegant brossa i més brossa contra un ciutadà tan digne, almenys, com els que redacten "Les Circumstàncies" i, potser, més encara que algun d'ells, si fossin certs els rumors que circulen aquests dies, i que no recollim, perquè sabem que la veu del poble no sempre és la veu de Déu. No els envegem, tornem a repetir, el mal gust de què donen proves.

Si ens empenyés la intenció o el temperament que ens penja l'amable i comedit col·lega, ja hauríem fet algunes preguntes que no podrien ésser contestades tan fàcilment. El que ens interessa, però, no és l'escàndol. El que ens interessa és fer remacar el procedir de l'alcalde en un assumpte tan delicat com és estendre un certificat de la conducta d'un ciutadà, en els termes emprats per l'Alcaldia, encara que contra d'ell existissin queixes interessades d'un llogater. És cert, que un propietari no té dret a "fer la vida impossible" a un llogater; però el llogater, per la seva part, ha de complir els seus compromisos. Aquesta és, al nostre entendre, i malgrat les nostres idees esquerranes, la justícia estricta. L'honor i la tranquil·litat els considerem patrimoni de tothom.

I aquí no estarà de més, ja que "Les Circumstàncies" no ha ho ha volgut entendre, que repetim el que ja diguérem, que el senyor Rovira no fou actor ni estava present, puix que es trobava a Tarragona, en les baralles de dones a les quals tanta importància dóna el confrare. I que, per consegüent, mal podia pronunciar "l'insult més groller que es pugui adreçar a unes dones honorades". Per més que considerem al senyor Rovira prou ben educat per a no fer-ho, àdhuc estant present.

No val, tampoc, a insinuar allò de les vint-i-cinc pessetes per subornar un urbà, puix apart de què, ens consta que és, com tot el demés, una falsedat, és quelcom ridícul, i podria tenir, àdhuc, totes les característiques d'una coartada. Coneixem del que són capaçes certament per tal de quedar bé. Vagi, però, per endavant, una advertència: Coaccions, no! Que tard o d'hora coneixerem si han existit, i aleshores... pitjor pel que s'atreveixi a coaccionar.

La "polsaguera que ha aixecat a les planes" del nostre diari i "allò de les querelles", li semblen a "Les Circumstàncies" un argument més per a demostrar el caràcter irascible i pendencier del senyor Rovira. A nosaltres, en canvi, ens sembla tot el contrari. I no argumentem la nostra opinió contrària perquè no es digui, també, que és una "invitació" a una baralla que podria no resultar de "marmanyeres".

La teoria de "Les Circumstàncies" és la de què, després d'ésser insultat, hom ha de callar.

L'agressor de Ventura Gassol sobreix un contratemps a Portugal

El diari portugués "A República" publica la següent informació:

Segons diu "O Seculo" es troba hostatjat en un hotel d'Estoril l'espanyol don Josep Blanes, que es refugià a Portugal amb l'objecte de refugir l'acció de la justícia del seu país pel fet d'aparèixer com culpable principal en l'atemptat de què fou objecte el diputat a Corts senyor Gassol.

El senyor Blanes, per a mitigar l'amargor de l'exili, s'havia dedicat a festejar diverses senyores portugueses i estrangeres que allí estan passant la temporada d'estiu, per la qual cosa l'esmentat individu era ja conegut a Estoril com un terrible Don Joan. Però com res no és perdurable en aquest món, el galantejador topà amb la forma de la seva sabata, puix una senyora simulà correspondre a les seves insinuacions i comunicà el fet a una persona de la seva família. Aquesta persona fou a trobar al senyor Blanes a l'hotel on s'hostatja, i després de dir-li quant lletja era la seva conducta amb paraules un tant violentes, el bofetjà. El Don Joan es veié obligat a saltar per una finestra i quedà completament magullat, havent d'ésser recollit de terra i conduït novament a la seva habitació.

Aquest cas, com és natural, provocà cert escàndol i està essent la conversa de tots els estiuejants.

LLEGIU SEMPRE ELS ANUNCIS DE "FOMENT"

Mort d'un diplomàtic anglès

Londres, 2.—A l'edat de 72 anys ha mort Sir Alan Johnstone, degà dels alts funcionaris en el Cos diplomàtic en el qual ha prestat els seus serveis durant més de 40 anys.

Sensacionals revelacions sobre els orígens de la gran guerra

De Viena han estat trameses al "Daily Telegraph" unes revelacions extremadament interessants sobre l'origen de la guerra, que han estat fetes per primera vegada pel general Vladimir Giesl, qui era ministre plenipotenciari d'Austria a Sèrbia en 1914. Aquest general revela que la presentació de l'ultimatum austriac a Sèrbia fou retardat d'una hora per un urgent telegrama xifrat de Viena que demanava de no presentar l'ultimatum fins a les sis de la tarda del 23 de juliol de 1914, en lloc de presentar-lo a les cinc, com era l'ordre en les primeres instruccions. La raó d'aquest retard era que a les sis l'esquadra francesa hauria deixat Cronstadt, de manera que Rússia i França perdrien l'oportunitat de concertar immediatament una acció naval comuna.

A les sis, puntualment, el general Giesl visità M. Pacu, qui reemplaçava momentàniament el primer ministre, i li lliurà l'ultimatum demanant-li una acceptació sense reserves dins de les quaranta-vuit hores.

M. Pacu cridà immediatament M. Pasitx, qui arribà tot seguit. A les dues de la tarda del 25 de juliol, el general Giesl fou informat que havia estat rebut un extens telegrama xifrat del tsar, declarant que tota la potència de Rússia era darrera de Sèrbia, i en el qual aconsellava que les exigències humiliants d'Austria fossin rebutjades.

El general Giesl atribueix a aquest telegrama la responsabilitat de la guerra.

Cinc minuts abans de l'expiració del termini assenyalat, M. Pasitx fou admès al despatx del general Giesl. Conta que havia amagat darrera una mampara la seva muller i von Storek, primer secretari de la legació, perquè tenien certs temors d'aquesta entrevista.

—El Govern reial serbi ha acceptat les nostres condicions?—demana el general.

—Tot el que ens ha estat possible d'acceptar — respongué el senyor Pasitx—. Quant a la resta, nosaltres comptem amb l'honor cavalleresc d'un general austriac—vós mateix—amb qui nosaltres hem tingut sempre molt bones relacions.

I amb aquest canvi de simples paraules havia començat virtualment la guerra mundial, car deu minuts després el general i tot el personal de la legació havien abandonat Belgrad en tren especial.

ENOFOSFORINA SERRA

Insostituïble en les convalsescències

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

Magatzems LA FLECA

PERFUMERIA : : BISUTERIA
QUINCALLA : : JUGUETS
DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÈFON 566

REUS

Fill de J. Sanromà

Comissionista de Duanes
Segurs marítims
Transports

Agent de la Cia. "ADRIA"

Servei regular setmanal, amb sortida tots els divendres, per a Marsella i ports d'Itàlia fins Fiume.

Agent de la AMERICAN EXPORT LINES

Servei quinzenal per als ports de New York, Filadèlfia, Boston i Baltimore i

Entrega de coneixements directes per als ports de Alejandria, Jaffa, Haifa i Beirouth.

Telegrames SANROMA
Telèfon núm. 30

REAL, núm. 17 - TARRAGONA

Fustes Abelló

Pi i Margall, 4

REUS

Cotilleria Pujol

Senyores: En aquesta Cotilleria, hi trobaran un gran assortit de Cotilles, Faixes i Sostents, a preus molt limitats.

ESPECIALITAT EN LA MIDA

Raval alt Jesús, 27

REUS

Farmàcia

Cavallé

Raval alt Jesús, 40

Telèfon núm. 9 A.

EXTENS ASSORTIT EN

PERFUMERIA

Avisant per telèfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili.

Banys de Salou

BANYS DE PILA

BANYS D'ONEIG

Impremta FOMENT

Impresions econòmiques

Composició mecànica

Galió, 26 i Pavill Oriol, 33 - Tel. núm. 2 - REUS

Informació telegràfica i telefònica

LA MINORIA RADICAL, L'ESTATUT I ELS BLATS

Madrid, 2.—Aquest matí s'ha reunit al Congrés la minoria radical sota la presidència de Martínez Barrios, per a estudiar la part d'Ordre públic de l'Estatut de Catalunya, no arribant a un acord.

Sembla que es feu notar l'anti-constitucionalitat de l'esmena del senyor Esplà convertida en dictamen de la Comissió, perquè en ella s'assenyalen els serveis que s'ha d'encarregar l'Estat, atorgant-se els restants a la Generalitat, essent així que, segons la Constitució, els serveis que es delegaran a les regions autònomes són els que s'han d'especificar, quedant implícitament els altres a favor de l'Estat.

En la mateixa reunió s'exterioritzà el disgust amb què s'han vist les contínues autoritzacions per a l'exportació de blat procedent del Dipòsit franc de Barcelona. S'acordà presentar una proposició incidental remarcant que mentre s'autoritza aquesta importació, el blat nacional, especialment el d'Andalusia, sofreix una gran baixa en els preus.

MES MILITARS QUE DEMANEN EL RETIR

A més dels generals de què ahir donàvem compte s'han acollit al nou plaç per a obtenir el retir amb el benefici de la llei Azaña, setanta caps i oficials de diverses armes i cossos de l'exèrcit, entre ells vuit comandants i 27 capitans d'infanteria.

Els esports

NATACIO

I Campionat provincial de Natació

Celebrats ja els campionats locals de natació, la secció de natació del Reus Deportiu, està procedint amb activitat a l'organització dels I Campionats Provincials, que es portaran a terme el proper dissabte, a les 10 de la nit, a la piscina del camp d'esports del Reus Deportiu.

Prometen revestir una cabdal importància donada la participació dels equips del Clup Nàutic de Tarragona, C. N. R. Ploms, i Reus Deportiu.

En properes edicions donarem més detalls.

TROBALLA D'UN CADAVER

Madrid, 2.—Aquest matí s'ha extret de l'estany del Retir el ca-

DARRERA HORA

SESSIO DE CORTS

Comença el debat referent a l'Estatut de Catalunya, amb una esmena del senyor Unamuno qui en defensar-la demana a la Comissió la tingui en compte.

El senyor Bello, contesta al senyor Unamuno, dient que la Comissió no pot acceptar-li l'esmena, i que al mateix temps veu amb disgust que siguin els vertaders republicans els qui facin obstrucció a l'Estatut.

S'aixeca a parlar el senyor Ventura Gassol, qui diu que ho fa per contestar al senyor Unamuno. Comença el senyor Gassol dient que no comprèn l'actitud obstruccionista del senyor Unamuno, i es lamenta que siguin la majoria dels intel·lectuals castellans, els que més s'oposin a les aspiracions de Catalunya en la qüestió de l'ensenyament. Jo us anuncio — continua dient el senyor Gassol — que el vertader despertar d'Espanya està en el despertar de les llengües nacionals.

A continuació el senyor Gassol fa un elogi de l'ensenyament en la llengua materna, i diu que els infants catalans, en les escoles catalanes apendrien el castellà com mai l'han après, en les escoles castellanes. Parla després documentalment de les institucions de cultura catalanes i diu que aquestes institucions han estat creades per l'esperit i la capacitat polítiques de la nacionalitat catalana.

Es refereix a la sobirania de l'Estat, tan alludida pel senyor Unamuno, i diu que en la qüestió de l'ensenyament no hi ha altra sobirania que la de l'infant.

El senyor Gassol acaba el seu parlament fent un elogi de la futura república federal i lamenta no trobar en les actuals Corts, aquell amor i aquella germanor que ell tant ha predicat per les terres catalanes.

El senyor Royo Villanova, parla a favor de l'esmena del senyor Unamuno.

Els radicals anuncien que votaran l'esmena, i el mateix fa el senyor Balbontin, malgrat coincidir — diu — amb el criteri dels cavernícoles.

dàver del jove Jaume Martínez que el diumenge últim caigué a l'aigua quan es trobava embarcat amb un altre amic.

Es passa a votació l'esmena del senyor Unamuno i és rebutjada per 156 vots contra 65.

No havent-hi cap més esmena presentada a l'article VII de l'Estatut, s'anuncia la votació del dictamen.

Abans de votar-se, s'aixeca a parlar el senyor Companys per explicar el vot de la minoria catalana. Diu que aquesta ha pres l'acord d'abstenir-se de votar el dictamen de la Comissió. Afegeix que els republicans històrics de Catalunya havien predicat sempre que era impossible trobar, amb la monarquia borbònica, solució al problema català. En proclamar-se la República varem creure que aquell obstacle havia desaparegut i d'aquí el que a Catalunya pot dir-se que no hi ha monàrquics. En constituir-se les primeres Corts republicanes pensàrem justificadament que la Constitució hauria estat federal; no fou així i els catalans sofrírem la primera decepció. Catalunya elaborà el seu Estatut i en discutir-se la Constitució nosaltres no pensàvem més que aquesta que era federable no s'oposés a les aspiracions de Catalunya. Vingué la discussió de l'Estatut, i la bona disposició i esperit de sacrifici dels amics de Catalunya, especialment del senyor Azaña, s'ha vist defraudada, per la innoble campanya que a pretext de combatre les aspiracions de Catalunya han fet els enemics de la República. Jo dic — segueix dient el senyor Companys —, que tota la campanya contra l'Estatut no és més que l'esperit monàrquic que intenta dificultar l'afiançament de la República. Les restriccions que en matèria d'ensenyança volen fer-se a Catalunya són degudes a la suggestió d'aquella campanya i aquest és el motiu pel qual la minoria no pot ni deuen passar i per tant no votarà, com ja he dit, el dictamen de la Comissió.

Acaba el seu parlament el senyor Companys dient que l'actitud de la minoria catalana no significa l'abandó del seu deure per a seguir la discussió de les matèries que falten

per l'aprovació total de l'Estatut.

Parla després el senyor Sánchez Román i diu que la fórmula que va a votar-se no plau ni als catalans, ni al Govern i s'estranya que els socialistes, fins avui partidaris de la doble Universitat s'avinguin amb la fórmula que s'estableix en el dictamen. Demana que li expliquin com es regirà la Universitat autònoma i acaba dient que ell creu no s'havia de transigir amb les pretensions dels catalans, els quals haurien d'accontentar-se amb una autonomia administrativa.

Li contesta el senyor San Andrés dient que la fórmula de regir-se la Universitat autònoma ja es pactarà.

Intervé el senyor Alba qui a grans crits demana que abans de votar-se el dictamen donin el seu parer el ministre d'Instrucció pública i el cap del Govern.

Contesta el senyor Azaña i diu que ell no es presta a jocs polítics. El Govern no demana ni imposa a ningú que voti el dictamen. (Els radicals protesten). Compren i justifica l'actitud dels catalans tan clarament exposada pel senyor Companys. Malgrat haver exposat el criteri del Govern quan la discussió de la totalitat, avui repeteix que si la Cambra no dona satisfacció a les aspiracions de Catalunya la República haurà fracassat.

Parla de la Universitat i diu que si la de Barcelona es vol que visqui al compàs de la vida de la regió ha d'ésser catalana.

Acaba el senyor Azaña dient que el Govern no apremia la discussió de l'Estatut.

Rectifica el senyor Alba i diu que no l'han satisfet les explicacions del senyor Azaña i acaba mostrant-se contrari a la Universitat autònoma.

Seguidament el senyor Besteiro posa a votació el dictamen i resulta aprovat per 129 vots contra 84.

LA MINORIA CATALANA

Madrid, 2.—Després de la sessió, d'aquesta tarda el senyor Sbert, com a secretari de la minoria catalana ha facilitat una nota en la qual diu que malgrat la discrepància dels diputats catalans amb el dictamen aprovat, cal que el poble no ignori que aquell permet a Catalunya desenvolupar la seva cultura. L'article tal com ha quedat aprovat no tanca les portes a la cultura catalana.